

5. osztály 2. forduló KÖRÖSÖK MENTI LEVELEZŐS VERSENY (magyar nyelvtan)
2023/2024

Ügyesen!

Olvass bele a Téli erdő titkai című írásba, majd válaszolj a kérdésekre! A teljes írást megtalálod a <http://varazslatostermeszett.blogspot.com> oldalon.

A téli erdő csendes és nyugodt, jól megfigyelhetünk minden apró neszt, mozdulatot, mindent, ami az erdő ösvényein történik. A fák lombkoronái mind a múltté lettek, egyedül a csertölgy elszáradt levelei díszlenek az ágakon, melyekbe időről-időre belekap a hideg, fagyos szél. A csupasz ágak között sorra tűnnek elő a múlt tavasszal, mesterien megmunkált madárfészkek, melyek mindegyikében aprócska életek láttak napvilágot. Mostanra már elhagyatottan, üresen álnak, de nekünk izgalmas megfigyelési élményt nyújtanak, és elgondolkodhatunk rajta, hogy ugyan milyen faj építhette meg ezeket a kis remekműveket. A négy évszak közül a tél nyújtja a legkevesebb látnivalót az erdőben, de ez nem jelenti azt, hogy erdei sétáink unalmasan telnének el. A természet számtalan lakója téli álmát alussza, ilyenek a rovarok, a puhatestűek, a növények, és több emlősfaj is. Vannak, akik a téli időszakot más országokban töltik, ahol meleg, és bőséges táplálék várja őket. Sok madárfaj jelenléte hiányzik a téli erdőből, de azért akadnak szép számmal, akik itthon töltik ezt a hideg időszakot, sőt olyanok is vannak, akik téli vendégként teszik nállunk tiszteletüket. Ilyenek például a süvöltők. A csend és a némaság ellenére nem üres az erdő, ott mozognak a madarak az ágak között, csak hangtalanul, reppennek ágról ágra. A levelek és a lombkorona hiányában jobban meg tudjuk őket figyelni, mint a többi évszakban.

1. Hány helyesírási hibát rejt a szöveg?
A: 1 B: 3 C: egyet sem D: 2 E: 4
2. Hány olyan mondat van a szövegben, ami ötnél kevesebb szóból áll?
A: 3 B: 1 C: egy sincs D: 2 E: 4
3. Hány számnevet találsz a szövegben?
A: 5 B: 4 C: 3 D: 2 E: 6
4. Melyik szónak nincs a szövegben rokon értelmű párja?
A: zaj B: bukkannak fel C: pompásan D: érdeklődve E: szökkennek
5. Melyik betűcsoportból nem tudsz olyan szót kirakni, amely szerepel a szövegrészletben?
A: eblekegvse B: molabrokon C: othaleattgyna
D: tozomudlat E: gyimégfielse
6. Melyik szövegben szereplő szó a harmadik a betűrendben?
A: csertölgy B: csak C: csendes D: csavargó
E: csupasz
7. Hány olyan igét találsz a szövegben, amelyikben van kétjegyű hosszú mássalhangzó?
A: 2 B: 1 C: egyet sem D: 3 E: 5
8. Ha a szavakat visszafelé olvasva kellene betűrendbe sorolni, melyik lenne a harmadik?
A: évszakban B: tiszteletüket C: ilyenek D: lombkorona
E: csertölgy
9. Melyik szó más, mint a többi? (Érdemes a mondatban betöltött szerepüket megnézni, ez összefügg a szófajjal is.)
A: építhette meg B: akadnak C: töltik D: elszáradt
E: tudjuk
10. Melyik szó a kakukktójás? (A mássalhangzók helyzetére figyelj!)
A: apró B: téli C: szép D: négy E: őket

11.A hosszú mássalhangzók és a hosszú magánhangzók számát összeadtam, kettő jött ki.

Vagy mégsem így van? Hol hibáztam?

A: tűnnek

B: álmát

C: bőséges

D: reppennek

E: építhette

12.Melyik állításom hamis? „A természet számtalan lakója téli álmát alussza, ilyenek a rovarok, a puhatestűek, a növények, és több emlősfaj is.”

Ebben a mondatban:

A: vannak összetett szavak.

B: 7 főnév van.

C: csak egy ige van.

D: 9 db három szótagú szó van.

E: van legalább egy olyan szó, amelyben egy hosszú magánhangzót a rövid párjára cserélve ugyanúgy értelmes szót kapok.

6. osztály 2. forduló KÖRÖSÖK MENTI LEVELEZŐS VERSENY (magyar nyelvtan)
2023/2024

Ügyesen!

Olvass bele a Téli erdő titkai című írásba, majd válaszolj a kérdésekre! A teljes írást megtalálod a <http://varazslatostermetzet.blogspot.com> oldalon.

A téli erdő talaján gyakran találkoztam énekesmadarak tollaival, melyek arról tanuskodtak, hogy egy ragadozó madár zsákmányaként ért véget az életük. A ragadozó madarak fő elesége az apró énekesmadarokból áll, melyeket leshelyből, vagy repülés közben ejtenek el. Miután a ragadozó lecsapott zsákmányára, azt karmai közé veszi, elrepül vele egy nyugodt helyre, ahol megkopasztja, azaz kitépkedi a tollait,

miután megtisztította, nekilát az elfogyasztásának. Azonban egy halom madártoll nem csak a ragadozó madár jelenlétét jelelheti, hanem más ragadozó emlős hátrahagyott nyoma is lehet. Ha megfigyeljük, akkor ők nem kitépkedik a zsákmány tollait, hanem elrágják, ilyen nyomokat leggyakrabban a rókok hagynak maguk után. Ezek az imént felsorolt nyomok az étkezéssel vannak összefüggésben, mint az imént következő is. Gyakori látvány a kis tisztáson és az erdőszéleken a vaddisznók táplálékkutatásainak a nyoma. Erős orrukkal szó szerint felszántják a talajt, hogy élelmeiket felkutassák. Télen a hóval fedte talajon gyakran látni feltúrt avart és földet, melyben rovarok, lárvák, gyökerek után keresgélnek. Ilyenkor hatalmas barna földtúrások árulkodnak róla, hogy az éjszaka leple alatt, korgó gyomrú vaddisznók tették tiszteletüket.

Tél vége felé, amikor már a természet éléskamrái kifogyóban vannak, az erdő lakói bármire ráfanyalodnak, ami egy kis kalóriát rejt. A fiatal akácfa leháncsolt törzsei szarvasok emlékét őrzik. Gyakran találkozom ilyen fiatal fákkal, melyek kéreg nélkül, fázósan álldogálnak az erdőben, ezek mind-mind szarvasok csemegéiként végezték.

Ezeket a megfigyeléseket ti is átélhetitek, ha nyitott szemmel járjátok a természet szerteágazó ösvényeit, és amint láthatjátok a téli, csendes erdőben is számtalan élménnyel lehet gazdagodni.

1. Hány helyesírási hibát találsz a szövegben?
A: egyet sem B: 3 C: 4 D: 2 E: 1

2. Melyik szövegben szereplő szó vegyes hangrendű?
A: repülés B: ragadozó C: nyitott D: törzsei E: házikó

3. Melyik főnév nem rejt hosszú mássalhangzót?
A: tollaival B: vannak C: leshelyből D: nyitott E: gyomrú

4. Melyik ige határozott ragozású?
A: rejt B: ragadozó C: ejtenek el D: találkoztam E: veszi

5. „A fiatal akácfák leháncsolt törzsei szarvasok emlékét őrzik.” Melyik állításom nem erről a mondatról szól?
A: A mondat szavainak több, mint 70 %-a három szótagú.
B: A mondat szavait betűrendbe tettem. Az ige a 6. helyre került.
C: Egy olyan toldalék van, amely két szóra is „rákerült”.
D: A többséget nem csak egyfajta toldalék jelzi.
E: Ez a mondat több szóból áll, mint a szövegben utána következő.

6. Melyik betűcsoportból nem tudsz olyan igét kirakni, ami a szövegben szerepel?
A: léettiektáh
B: kökvezető
C: matálkolzta
D: jetr
E: gékveszét

7. Melyik igéhez nem kapcsolódik a szövegben igekötő?
A: kutassák B: élhetitek C: árulkodnak D: ejtenek
E: csapott

8. A szöveg utolsó mondatában...
- A: 5 ige van.
 - B: 9 olyan szó van, amely tartalmaz kétjegyű mássalhangzót.
 - C: egy névmás van.
 - D: ugyanannyi számnév van, mint melléknév.
 - E: a leghosszabb szóban képzés helye szerinti részleges hasonulást tapasztalunk.
9. „A téli erdő talaján gyakran találkoztam énekesmadarak tollaival,” Ebben a tagmondatban számold meg azokat a szavakat, amelyekben csak zöngétlen mássalhangzó van (de az legalább egy van)! Hány ilyen szót találsz?
- A: 2 B: 3 C: egyet sem D: 1 E: 5
10. „Gyakori látvány a kis tisztáson és az erdőszéleken a vaddisznók táplálékkutatásainak a nyoma.” Az összetett szavakat húzd le! A megmaradt szavak közül a legalább 2 szótagból állók közül hány vegyes hangrendű?
- A: 2 B: 1 C: 3 D: 5 E: 4
11. Melyik szó rokon értelmű párja a „ráfanyalodik” igének?
- A: rávetődik B: rákeres C: rátámad D: rákényszerül
- E: undorodik
12. Melyik szó mellett áll a szövegben T/2. személyű ige?
- A: étkezéssel
 - B: közben
 - C: erős
 - D: gyakran
 - E: szemmel

7. osztály 2. forduló KÖRÖSÖK MENTI LEVELEZŐS VERSENY (magyar nyelvtan)
2023/2024

Ügyesen!

Olvass bele a Téli erdő titkai című írásba, majd válaszolj a kérdésekre!

A teljes írást megtalálod a <http://varazslatostermeszett.blogspot.com> oldalon.

A négy évszak közül a tél nyújtja a legkevesebb látnivalót az erdőben, de ez nem jelenti azt, hogy erdei sétáink unalmasan telnének el. A természet számtalan lakója téli álmát alussza, ilyenek a rovarok, a puhatestűek, a növények, és több emlősfaj is. Vannak, akik a téli időszakot más országokban töltik, ahol meleg, és bőséges táplálék várja őket. Sok madárfaj jelenléte hiányzik a téli erdőből, de

azért akadnak szép számmal, akik itthon töltik ezt a hideg időszakot, sőt olyanok is vannak, akik téli vendégként teszik nálunk tiszteletüket. Ilyenek például a süvöltők. A csend és a némaság ellenére nem üres az erdő, ott motoznak a madarak az ágak között, csak hangtalanul, reppennek ágról ágra. A levelek és a lombkorona hiányában jobban meg tudjuk őket figyelni, mint a többi évszakban.

De nem csak a madarak vannak jelen az erdőben, hanem sok más lakó is. Amikor a talajt befedi a fehér hótakaró, rengeteg állat hagyja emlékét hátra benne, mi pedig egy kis megfigyeléssel, a nyomképek alapján könnyen rájöhetünk, hogy kik szedték lábaikat előttünk az ösvényeken. Az emlősöknek három csoportja van, lábfelépítés alapján, vannak a talpon és az ujjon járók, melyek mancsot viselnek, és vannak az ujjhegyen járók, ők a patások. Én nagyon szeretem, amikor a hóban, vagy akár a saras talajon jól kivehetően látni lehet a nyomokat, ezzel a természet olyan titkot tár fel, melyet saját szememmel nem láthattam, de a hátrahagyott emlékekből megfejthetem, hogy milyen állatok útja vitt arra, melyeken én is járok. Leggyakrabban a szarvasok, a vaddisznók, az őzek patáinak a nyomával találkozom, de sokszor sikerül mókus, róka, vagy éppen a nyest nyomára bukkannom. Aki érti a természet nyelvét, annak ezek az apró kis titkok is nagyon szép történeteket rejtenek.

1. Melyik szófajra nincs példa a szöveg 3. mondatában?
A: határozószó B: melléknév C: személyes névmás
D: létige E: határozói igenév

2. Melyikre van példa a szöveg utolsó mondatában?
A: visszaható névmás B: mutató névmás
C: határozatlan számnév D: létige E: tagadószó

3. „Amikor a talajt befedi a fehér hótakaró, rengeteg állat hagyja emlékét hátra benne...”
Ebben a tagmondatban:
A: több melléknév van, mint számnév.
B: a szavak többsége három szótagú.
C: az igék határozott (tárgyas) ragozásúak.
D: nincs összetett főnév.
E: nem található hasonulás.

4. „A csend és a némaság ellenére nem üres az erdő, ott motoznak a madarak az ágak között, csak hangtalanul, reppennek ágról ágra.” Melyik állítás szól erről a mondatról?
A: A névutók száma több, mint a helyet kifejező határozószók száma.
B: Van egy szó, amin 3 különböző rag van.
C: Ez a mondat 2 tagmondatból áll.
D: Minden tagmondat állítmánya igei állítmány.
E: A mondatban van olyan szó, amelyben összeolvadás van.

5. Melyik tárgyias szerkezet más, mint a többi?
A: időszakot töltik
B: mancsot viselnek
C: nyomokat látni
D: szedték lábaikat
E: titkot tár fel

6. Hány helyesírási hibát találsz a szövegrészletben?
A: 5 B: 3 C: 2 D: egyet sem E: 4

7. Melyik betűcsoportból tudsz olyan szót kirakni, amely kilóg a sorból?
A: óflszóleít B: haójót C: niláismim D: őjetiklen E: lekifálót
8. Melyik szó mellett nem áll állítmány?
A: országokban
B: nagyon
C: tél
D: kik
E: nyest
9. „Én nagyon szeretem, amikor a hóban, vagy akár a saras talajon jól kivehetően látni lehet a nyomokat, ezzel a természet olyan titkot tár fel, melyet saját szememmel nem láthattam, de a hátrahagyott emlékekből megfejthetem, hogy milyen állatok útja vitt arra, melyeken én is járok.” Melyik szófajra nem találsz példát ebben a hosszú mondatban?
A: főnévi igenév
B: kötőszó
C: mutató névmás
D: melléknévi igenév
E: birtokos névmás
10. Az utolsó előtti mondatban több állat is szerepel. Összesen hány szótagból áll az állatok neve todalékkal
A: 12 B: 13 C: 11 D: 14 E: 10
11. Hány olyan szó van az utolsó mondatban, amelyben csak zöngés mássalhangzó van?
A: 4
B: 2
C: 3
D: 1
E: egy sem
12. Melyik szerkezet „hibás”?
A: látni lehet
B: tél nyújtja
C: motoznak a madarak
D: természet alussza
E: sikerül bukkannom

8. osztály 2. forduló KÖRÖSÖK MENTI LEVELEZŐS VERSENY (magyar nyelvtan)
2023/2024

Ügyesen!

Olvass bele a Téli erdő titkai című írásba, majd válaszolj a kérdésekre! A teljes írást megtalálod a <http://varazslatosermeszet.blogspot.com> oldalon.

De nem csak lábnyomokkal találkozhatunk a téli erdő ösvényein, hanem sok más érdekes dologgal, melyek igazán apró dolgok, de annál érdekesebb történeteket mesélhetnek el nekünk. Ilyenek a fák törzsébe vájt otthonok, azaz az odúk, melyek gondos, precíz csőrök munkájának az emlékét őrzik. Ezeket az otthonokat a nagy fakopáncsok, a fekete harkályok készítik el, szinte mérnöki precizitással. Amelyiknek kör alakú a bejárata, az a nagy fakopáncsé, míg az ovális bejáratú, a fekete harkály munkáit őrzi. Az egyes odúkat évekig használják, amikor pedig a harkályok elhagyják őket, más madarak veszik bérbe, melyekben gyakran nem csak a költési időszakban tartózkodnak, hanem ilyenkor télvíz idején remek búvó és éjszakázó helyül is szolgál a számukra. Itt védve vannak az időjárás viszontagságaitól, és a ragadozóktól. Gyakran járom úgy az erdőt, hogy nem a lábaim elé figyelek, hanem fel a magasba, mindezt azért teszem, mert ott fent az ágak között lapulnak a fészkek, és nem csak a madarak gondosan megépített otthonai, melyekről az előbbiekben írtam, hanem a mókusok lakásai is odafenn álldogálnak az ágak védelmében, melyeket vékony ágakból fonnak meg, és puha avarral bélelnek ki. Ezek a mókusfészkek mintegy 50 cm-es átmérőjűek, általában a fa legmagasabb pontjának ágvillájában helyezkedik el. Ezekben pihennek és alszanak kis kedvenceim. Ha már a mókusokról írok, maradjunk is nálluk; egy másik nyom, melyet ők hagynak maguk után, és melyet fenyőfák tövében figyelhetünk meg, ami nem más, mint a fenyőtoboz. A mókusok az őszi időszakban előszeretettel fogyasztják a tobozok magvait, melyekhez csak úgy tudnak hozzájutni, hogy szép nagyra nőtt fogacskájukkal megrágcsálják azt, amikor pedig végeztek a táplálkozással, a megrágcsált tobozt a földre ejtik. Ugyanilyen megfigyelési

élményt rejt a nagy fakopáncsok "harkálműhelye" is, hiszen ők is nagyon kedvelik a tobozok magvait, csak nekik más taktikájuk van arra, hogy a magokhoz tudjanak férni. A tobozt a csőrükbe veszik, és egy arra alkalmas helyre, mely általában a fa ágának a törzzsel való találkozásánál van, helyezik bele. Itt a toboz nem tud elmozdulni, hiszen a fa erősen tartja azt, ők pedig csőrükkel apró darabokra bontják, mígnem a maghoz férnek.

1. Melyik ige a kakukktojás?

- A: férni
- B: készítik el
- C: őrzik
- D: használják
- E: figyelhetünk

2. Az előző feladat példáit betűrendbe téve melyik a 4.?

- A: készítik el
- B: figyelhetünk
- C: őrzik
- D: használják
- E: férni

3. A zöngétlen-zöngés arányt vizsgáltam a szavakban? Hol tévedtem?

- A: időszakban
- B: helyezik
- C: kedvenceim
- D: gyakran
- E: fogacskájukkal

4. „Az egyes odúkat évekig használják, amikor pedig a harkályok elhagyják őket, más madarak veszik bérbe, melyekben gyakran nem csak a költési időszakban tartózkodnak, hanem ilyenkor télvíz idején remek búvó és éjszakázó helyül is szolgál a számukra.” Melyik szófajra nincs példa benne?

- A: igekötős ige
- B: folyamatos melléknévi igenév
- C: kötőszó
- D: személyes névmás
- E: határozatlan névelő

5. Melyik párosítás rossz?

A: időszakban – zöngéesség szerinti részleges hasonulás

B: fogyasztják – kiesés

C: fogacskájukkal – írásban jelölt teljes hasonulás

D: otthonai - rövidülés

E: megrágcsálják – írásban jelöletlen teljes hasonulás

6. Melyik nem határozós szerkezet?

A: a földre ejtik

B: évekig használják

C: tobozok magvait

D: avarral bélelnek ki

E: darabokra bontják

7. Hány helyesírási hibát találsz a szövegben?

A: 1 B: 3 C: 2 D: 4 E: egyet sem

8. „Itt a toboz nem tud elmozdulni, hiszen a fa erősen tartja azt...” Milyen mellérendelő viszony van a tagmondatok között?

A: kapcsolatos B: ellentétes C: magyarázó D: következtető E: választó

9. „amikor pedig a harkályok elhagyják őket, más madarak veszik bérbe” Milyen alárendelő viszony van a tagmondatok között?

A: alanyi B: tárgyias C: határozós D: jelzős E: mellérendelő a viszony, nem alárendelő

10. Hány emlősállat szerepel a szövegben?

A: egy sem B: 1 C: 2 D: 3 E: 4

11. A szövegben található madár nevére gondolj! Melyik állításom hamis?

A: A szövegben a madár nevének két változatát is megtalálod.

B: A madár nevét a hagyomány elve alapján írjuk.

C: Ha a madár nevének utolsó betűjét megváltoztatod, a szót nagybetűvel kell írni.

D: A szövegben a madár neve egy összetett szó előtagjaként is szerepel.

E: A madárból más színű nincs.

12. Rakj ki minden betűcsoportból egy-egy értelmes szót. Melyik más, mint a többi?

A: mésfuszkókek

B: kefnnyáfő

C: lézvtí

D: dekvenicme

E: lanyokbámokl